

בס"ד, עש"ק, לסדר "לצאת ולבוא", ניצבים וילך, תשפ"ד

"שופר מעבר לקו"

בי"ד אדר יכול בט"ו אדר סמוך לעיר מוקפת חומה ולקרוא מגילה עבורם את המגילה (ע"פ גמ' שבת קיח: ואכמ"ל בביאור הגמ' ויש לדון בדיון פרוז האם מוציא בן כרך וכו') ?

הם חיפשו פתרון. והנה אחד מהם אמר: "המצוה היא השמיעה, התוקע יעמוד במקומו והתקיעה תשמע לצד שבו כבר ראש השנה – ושומע שופר כהלכה ! אולם הם היססו בעצה זו – שהרי סוף סוף התוקע אינו בר חיובא "ומעשה התקיעה" שהוא תנאי בל יעבור כדי לקיים את מצות שופר – נעשה במקום שאין בו חיוב שופר עתה.

הם שכללו את ההצעה: "התוקע יעמוד ממש ממש לפני הקו אבל השופר יהיה מחוץ לקו – וכיון שהמצוה היא השמיעה ולא התקיעה (עיין פ"א משופר הלכה ג'), השמיעה תהיה במקום של "חיוב" – אולם שוב חששו – שהרי התוקע אינו "בר חיובא".

המבקש הציע: "תעבור לרגע את קו התאריך, יהיה לך 'ראש השנה' תתקע בשופר ותשוב למקומך ליום שלך"¹¹ !

הם היו במבוכה ורוצים לדעת את דעת הקוראים:

א. האם זו עצה טובה ?

ב. האם מעשה זה אמיתי או

דמיוני ?

שנה טובה וכתובה וחתימה טובה !

תוכל בבקשה לתקוע עבורי בשופר ?

חבירו שעמד על הקרקע מולו במרחק כמה מטרים השיב: "אני לא יודע אם אני 'בר חיובא' בשבילך".

המבקש הביט באדם העומד מולו, הוא לא נראה לו קטן פחות מגיל מצוות שאינו יכול הוציא את הגדול (רמב"ם פ"א משופר הלכה ב'), הוא גם לא היה עבד כנעני – וא"כ מדוע לא יוכל לתקוע עבורו ולהוציאו ידי חובה ?

הוא פנה אליו בנימוס: "שמא כבודו אפיקורס או משומד שהוציא עצמו מכלל ישראל (ועיין תשובות ונהגות א' תסח) ולפיכך סבור אתה שאינך יכול לתקוע להוציאני ידי חובתי" ?

הלה התאפק ולא הגיב ורק אמר: "אני רק מחוץ לקו..." !

המבקש היה נבוך מהתשובה: "אני לא זוכר דין "קו" הפוסל בהלכות שופר".

הוא השיב: "אתה ואני עומדים משני צדדיו של 'קו התאריך', אצלך כבר ראש השנה ואצלי ערב ראש השנה – היום אני לא 'בר חיובא' וכיצד אוציא אותך ידי חובת תקיעת שופר ?"

הוא ציין לדוגמאות: "וכי אדם הנמצא במקום בו יצאה שבת יכול לעשות קידוש עבור חבירו הנמצא במקום בו עדיין חלה השבת ? האם בן עיר שאצלו פורים חל

כשר חולק וסובר שהכ הולך אחר זמן כניסת השבת.

¹¹ עיין קו התאריך הישראלי עמ' רט"ו, פרק ע"ג, בשם החזו"א שהעובר את קו התאריך בשבת - נפסד לו הבת באמצע היום וכן ההיפך, והרב

